

H I T E L

Feladatként láttuk *körültekinteni* a magyarság legfontosabb társadalom-, művelődés- és gazdaságpolitikai kérdései között, hogy *képet alkothassunk* a magyarság önerejéről és lehetőségeiről, s a történelmi hagyományoknak, meg a nép-belső értékeinek és erőinek jelentőségét felismerve, az értelmiség közt *tudatossá tehessük* a történet és a nép ismeretét. A való *tények* feltárásával s a meggondolkoztató *igazságok* rendszerezésével a cselekvő magyarok életútjának *tudományos* megalapozását kívántuk nyújtani. Ezért *tárgyi és lelki önismeretre*, vagyis a magyarság társadalmi, gazdasági és szellemi alkatának taglálására s az ebből folyó *nemzetpolitikai feladatok* megállapítására törekedtünk.

T Á R G Y M U T A T Ó :

1. IRÁNYESZMÉK:

Albrecht Dezső: *Az építő Erdély* (1936. 1. sz. 1—26. — Egyedül a feladatokkal szemben: merjünk nagyok lenni! Zrinyi és Széchenyi mérlege. Az erdélyi magyarság szerepe a magyar műveltségváltásban. Az erdélyi magyarság hivatástudata. Ember, ember, ember kívántatik: osztálytagozódás és „egyedüllevő magyarok“.)

Albrecht Dezső: *Metamorphosis Transylvaniae* (1936. 2. sz. 156—166. — A szervezés kérdése és lehetőségei. Az elmult negyedév eseményei: az Erdélyi Gazdasági Egylet megújítása, Makkai Sándor ref. püspök távozása, Vorbuchner Adolf r. kat. segédpüspök felszentelése, Krenner Miklós eliteltetése.)

Albrecht Dezső: *A második kör* (1937. 1. sz. 5—14. — A kisebbségvédelem két rendszere: az általános és a helyi kisebbségvédelem. A kisebbségi futam első köre lezárult, a második kör magatartását nem a jelszónak: „ahogy lehet“, hanem a tervszerűségnek kell meghatározni: tudnunk kell, hogy mit lehet és hogyan lehet.)

Albrecht Dezső: *Társadalmunk átalakulása* (1937. 3. sz. 177—188. — A

társadalom jelentősége. Az intézmények szerepe. A szellem és az erkölcsi magatartás.)

Albrecht Dezső: *Magyar Szövetség* (1938. 1. sz. 81—82. — A megoldandó magyar népképviselő kérdés.)

Albrecht Dezső: *Újból: a Magyar Szövetség* (1938. 3. sz. 245—247. — A szász népközösség példája. A magyar népképviselő kérdés elodázhatalan.)

Albrecht Dezső: *Időszzerű kérdések* (1938. 4. sz. 314—317. — A Nemzeti Újjászületés frontja és a magyarság. Népképviselőtünk kérdése és a Magyar Szövetség. A politikai irányítás hiánya.)

Juhász István: *Közösségi életünk erkölcstana* (1938. 3. sz. 247—250. — Imre Lajos: A kisebbségi élet erkölcstana és neveléstana c. mű ismertetése.)

Kéki Béla: *Metamorphosis Transylvaniae* (1936. 3. sz. 241—245. — A falukutatás körül: „Erősíteni kell a hűség és hagyományvédelem szellemét, a régi határőrök szívósságát és elszántágát kell felidézni, a makacs gyepvédő szellemet.“)

Ravasz László dr.: *Az időfeletti Széchényi* (1937. 1. sz. 1–4.)

Szvatkó Pál: *Új szellem Szlovenszón* (1937. 2. sz. 114–122. — A felvidéki magyar szellemváltás hat alaptételének elemzése.)

Tamási Áron: *Hősökhöz, nehéz időben!* (1937. 3. sz. 173–176. — A Vásárhelyi Találkozó elnöki megnyitója.)

Venczel József: *Metamorphosis Transylvaniae* (1936. 1. sz. 73–80. — Az erdélyi életváltás lényege, Az új közszellem pillérei. Az „élet és írás“ vitája)

Vita Sándor: *Metamorphosis Transylvaniae* (1936. 4. sz. 315–320. — Az eszmékben vetett tántoríthatatlan hit hiánya. Az egyházak és az iskolán kívüli nevelés. Az új nemzedék jelentkezése.)

2. A NEMZEDÉKVÁLTÁS KÉRDÉSEI:

Albrecht Dezső: *Erdélyi Diéta* (1937. 1. sz. 77–80. — Az erdélyi magyar új nemzedék találkozója elé.)

Albrecht Dezső: *Nemzedékváltás a gyakorlatban* (1937. 4. sz. 317–320. — Az Ö. M. P. magatartása az új nemzedékkel szemben.)

A Vásárhelyi Találkozó (1937. 3. sz. 280–287. — j idöszak mesgyéjén. A fiatal nemzedék hangratalálása. A V. T. előzményei. A V. T. megnyitása. Keresztény erkölcs és nemzeti demokrácia. Önkormányzat, A román-magyar kérdés, A nemzetnevelés, Az alkotó szellem. Sajtónk szerepe: a nemzet nevelése. A szociális igazságnak érvényesülnie kell... Egységes magyar gazdaságpolitika. A Hitvallás. Erkölcsi forradalom. A megújódás alapelvei, Ami utána következik)

A Vásárhelyi Találkozó hatása (1937. 4. sz. 321–327. — A Vásárhelyi Találkozót követő ifjúsági megmozdulások és írásbeli megnyilatkozások ismertetése és hírlálata.)

A Vásárhelyi Találkozó és a Keleti Ujság (1938. 3. sz. 250–253)

Dániel Antal: *A nemzedékváltás kérdései* (1938. 1. sz. 34–48. — Az előregedő társadalom. A szel. em mozgásjelenségei. Országvesztő nemzedék és nemzedéki kisebbség. A magyarság szellemi egysége. Kisebbségi demokrácia. Népi politika. Magyar világnézet.)

Dániel Antal: *Egy évvel a Vásárhelyi Találkozó után* (1938. 3. sz. 233–244. — Magatartás és hitvallás. Nehézségek és feszültségek. A Tavaszi Parlament nyomában. Magyar Szövetség felé.)

Nagy Ödön: *A mai főiskolás ifjúság* (1937. 1. sz. 93–96.)

Venczel József: *Nemzedékváltás elvben.* (1937. 4. sz. 314–316. — Az „Ellenzék“ rendezte ankét gondolatainak rendszerezése.)

Vita Sándor: *Az új nemzedék közszel. leme* (1938. 1. sz. 82–86. — Az „Ellenzék“ ankétjának ismertetése.)

3. JOGISMERET:

Fazekas János dr.: *A kisebbségi jogvédelem útjai* (1936. 1. sz. 27–37. — Az 1919 december 9-i kisebbségi szerződés és a romániai törvényhozás viszonya A kisebbségek jogbizonyosságának és képviselésének kérdése. A kisebbségi jogvédelem gyakorlata.)

Mikó Imre dr.: *A román kisebbségi statutum* (1938. 3. sz. 177–192. — Az 1938. május 4-i rendeleti törvény, 1938 aug. 4-i végrehajtási utasítás és az 1938 aug. 4-i minisztériumi jogyzököny ismertetése)

Mikó Imre dr.: *A romániai magyar kisebbség panaszai a Nemzetek Szövetsége előtt* (1936. 3. sz. 197–223. — Népszövetségi eljárás kisebbségi panaszok ügyében. Panaszaink: 1. nem magyar származású panaszok, 2 Magyarországból származó beadványok, 3. a romániai magyar kisebbség beadványai. Az eredmények taglalása és a reménységek számbavétele.)

Mikó Imre dr.: *Románia új alkotmánya* (1938. 1. sz. 49–57.)

4. MŰVELŐDÉSPOLITIKA :

a) Nevelésügy :

Atzél Ede br.: *Az EGE gazdasági népnevelése* (1937. 1. sz. 80—83.)

Debreczy Sándor: *Pályaválasztás előtt* (1937. 4. sz. 327—330. — A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó-kollégium végzettjeinek pályaválasztása 1932—1937. Román és szász fiatalok pályaválasztása.)

Lazányi Endre: *Mit olvas a diákság?* (1937. 4. sz. 306—313. — „Az ifjúsági könyvtárak reformja s az olvasás mennyiségének és minőségének irányítása általában mindenütt megoldatlan kérdés.”)

Lőrinczi László: *Tizennyolc pályaválasztó fiatal* (1937. 2. sz. 169—170.)

Márton Áron: *Népnevelésünk feladatai* (1937. 3. sz. 189—196. — A népnevelés kettős, egyéni és társadalmi célja. A népnevelés társadalmi vonatkozásai. A népnevelés egységes terve.)

Teleki Ádám: *Az elhanyagolt népkönyvtárügy* (1938. 4. sz. 320—323. — A Magyar Nép könyvtárának, az Erdélyi Iskolának és az Arisz szövetségnek a munkája. Tervszerű népkönyvtár-mozgalom sürgetése.)

Venczel József: *Művelődéspolitikai vázlat* (1936. 2. sz. 131—148. — Művelődéspolitikánk tényezői: népességi és települési viszonyaink. A továbbfejlesztő és védekező művelődéspolitiká. Az értelmiség- és népnevelés lényege és eszményi intézményei: a Collegium Transilvanicum, a Népfőiskola és a Magyar Ház)

V. J.: *Okos pályaválasztás* (1938. 2. sz. 174—175. — Egy ankét ismertetése.)

Vita Sándor: *Kötelező feladatok.* (1938. 2. sz. 167—169. — Megjegyzések a kötelező társadalmi szolgálat elrendelésével kapcsolatban.)

Vita Zsigmond: *A tanárképzés a nemzetnevelés szolgálatában* (1937. 4. sz. 331—333. — „A tervszerű nevelési munkának első lépése a nevelői réteg kiképzése, mert tőle függ a kultúrkinés továbbadása és terjesztése.”)

Vita Zsigmond: *Középszkolai nevelés-szöveg és követelményei* (1938. 2. sz. 107—117. — Új szellemű középszintű kialakítása. A szolgálat szelleme. Az iskola és a társadalom. Néhány gyakorlati észrevétel.)

b) Tudomány, irodalom, művészet :

Bözödi György: *Az erdélyi színjátszás* (1937. 2. sz. 141—153. — A kolozsvári Magyar Színházzal kapcsolatos műsor-kritika s az erdélyi magyar színházpolitika alapkérdései.)

Debreczy Sándor dr.: *Irodalmi műveltségünk néhány kérdése* (1938. 3. sz. 213—220. — Húsz fiatal diplomás irodalmi műveltségének értéke. Az irodalmi műveltség alakító tényezői.)

Dániel István: *Új magyar művelődés.* (1938. 4. sz. 317—320. — A népi gyökérű új magyar műveltség feltételei és kibontakozásának jelei.)

Domokos Pál Péter: *A magyar népzene és énekkari műveltségünk* (1938. 2. sz. 135—143. — A magyar népdal sajátosságai. Az új magyar zene. Az új magyar zene útja Erdélyben. Az Országos Magyar Dalosszövetség bírálata. Énekkari műveltségünk kívánalmai.)

Szabó István: *A Múzeum-Egyesület jog- és Társadalomtudományi Szakosztályának előadása* (1938. 1. sz. 88—90.)

Tamási Áron: *A magyar sajtó mozgatója* (1938. 3. sz. 255—256. — A romániai magyar sajtó nem vendég-sajtó!)

Vásárhelyi Z. Emil: *Remete-művészek* (1936. 1. sz. 57—61. — A képzőművészet és a képzőművészek élete, az erdélyi magyar művészpoltika célja és feladata.)

Venczel József: *A Múzeum-Egyesület lehetőségei* (1937. 1. sz. 91—93)

Venczel József: *Tudománynevelésünk múltjának idézése* (1938. 1. sz. 87—88. — „Az Erdélyi Múzeum Egyesület háromnegyed-százados tudományos működése 1859—1934.” c. kiadvány megjelenése alkalmával.)

5. GAZDASÁGPOLITIKA :

Asztalos Sándor dr.: *Az új mezőgazdasági törvény* (1937. 1. sz. 86–87.)

Csiki Ferenc: *Arányszám és érték* (1938. 2. sz. 172–174. — A Keleti Újság indította vita az EGE közgyűlésével kapcsolatosan.)

Fodor Pál: *A székely közbirtokosságok néhány időszerű kérdése* (1938. 2. sz. 126–134. — A közbirtokosság = több gazda közösen használt magánvagyon. A közbirtokosságok válsága: külső és belső okok, Néhány gyakorlati kérdés.)

Oberding József György dr.: *Románia mezőgazdasági átszervezése* (1937. 2. sz. 133–140. — Az 1937 március 22-i mezőgazdasági törvény egyes rendelkezéseinek taglalása.)

Petrovay Tibor: *Kisebbségi magyar gazdaságpolitika* (1936. 4. sz. 262–278. — A magyar gazdasági élet fejlődésrajza. Az erdélyi magyar gazdaságpolitika főkérdései: a mezőgazdaság megszervezése, iparfejlesztés, hitelügy. Gazdasági Tanács.)

Vita Sándor: *A Székelyföld iparosítása* (1937. 3. sz. 264–267.)

Vita Sándor: *A Székelyföld önellátása* (1937. 4. sz. 269–284. — Mit termel a Székelyföld? Mit fogyaszt a Székelyföld? Megoldási módok: a) a mezőgazdaság racionalizálása, az állattenyésztés felkarolása, az értékesítés megszervezése; b) az iparosítás)

Vita Sándor: *Erdélyi szövetkezetek* (1936. 1. sz. 45–56. — A hitel-, fogyasztási és más típusú szövetkezetek számadatainak rendszerezése, a magyar, román és szász szövetkezeti mozgalom összehasonlítása.)

Vita Sándor: *Gazdasági Tanács* (1937. 1. sz. 45–50. — Gazdasági intézményeink együttműködésének fontossága és lehetőségei.)

Vita Sándor: *Két közgyűlés* (1937. 2. sz. 171–172. — Megjegyzések a szövetkezeti mozgalommal kapcsolatosan.)

6. EGÉSZSÉGÜGY :

Heinrich Mihály dr.: *A nép táplálkozása kalóriaértékekben* (1937. 2. sz. 105–113. — A táplálkozástan rövid összefoglalása. Öt csikszentdomokosi étlap elemzése. A néptáplálkozás adatgyűjtésének módszerei.)

Nagy András dr.: *A népegészségvédelem megszervezése* (1936. 1. sz. 38–40.)

Nagy András dr.: *Egészségpolitikai vázlat* (1938. 1. sz. 58–72. — Számbavehető kezdemények. Megoldandó feladatok és eszközeik: az orvosképzés, a védőnők kérdése, az egyke és a gyermekhalandóság, a vérhaj, a tuberkulózis és a malária, az alkohol, a néptáplálkozás, az iskolai egészségügy, az ipari egészségügy, stb. „Ember kívántatik...”)

Nagy András dr.: *Népegészségügy* (1938. 4. sz. 323–325. — Magyarságunk számbeli csökkenésének és minőségromlásának problémái és az ezzel kapcsolatos teendők.)

Parádi Kálmán dr.: *A néptáplálkozás* (1936. 2. sz. 102–114. — Hat erdélyi községben lakó 168 gyermek, illetve család étlapjának feldolgozása (3800 reggeli-ebéd-vac.óra). Közül egy-egy magyarbikali (Kolozs), magyarszováti (Kolozs), biharpüspöki (Bihar), bagosi (Szatmár), dombói (Kiskölkölli) és egy Kolozsvár-kütelki étlapot)

Szücs Elemér: *Magyar sport Erdélyben* (1936. 3. sz. 224–230.)

7. STATISZTIKA, TÁRSADALOM- ÉS NÉPISMERET :

a) Elv és elmélet :

Albrecht Ferenc dr.: *A patriarchalizmus* (1938. 3. sz. 209–212. — A magyar társadalmi élet régi formája.)

K. Kovács László dr.: *A finn néprajzi mozgalom* (1938. 4. sz. 277–286. — Lönnrot és a Kalevala. Donnert Ottó és

a Hangyák Társasága. Osakunta és Retkikunta. A finn néprajzi mozzalom egyetemese társadalmi jellege.)

Szabó Zoltán: *A társadalomkutatás célja* (1936. 3. sz. 167—172. — „Ma a tényeknek, a szemléletesen bemutatott valóságnak van a legnagyobb meggyőző ereje.“)

Szabó T. Attila dr.: *Az első munkatábor* (1937. 1. sz. 51—65. — A bábonyi (Kolozs-m.) első magyar főiskolás munkatábor életének, munkájának s eredményeinek ismertetése. Tapasztalatok és tanácsok.)

Szabó T. Attila dr.: *Az erdélyi magyar társadalomkutatás* (1938. 1. sz. 1—22. —

Társadalmunk történelmi átalakulása. Transsylvania incognita (XVIII.—XIX. sz.) A századelő társadalomkutató munkája A munkásság és a parasztság előtérben A „falumunka“ és a társadalomkutatás.)

Szabó T. Attila dr.: *Néhány pótló adat az erdélyi magyar társadalomkutatás kérdééhez* (1938. 2. sz. 161—164.)

Venczel József: *A társadalomkutatás vitatása* (1938. 1. sz. 90—92. — A magyarországi falukutatók és a közvélemény.)

Venczel József: *Bözödi György társadalomkutató műve* (1938. 2. sz. 169—172. — Könyvbírálat.)

b) Adatok és adalékok:

Albrecht Dezső: *Falusi iskolásgyermekek* (1938. 1. sz. 23—33. — Lakásviszonyok; ruházatkész; a gyermek mint munkaező; vágyak és lehetőségek; a népviselet; az urak.)

A. D.: *Vegyes házasságok Erdélyben* (1938. 1. sz. 92—93. — P. Râmneanțu tanulmányának ismertetése.)

Bítay Pál: *A falu értelmiségi rétege* (1937. 3. sz. 213—218. — Vagyonai állapot. A szellemi és lelki élet színvonala. A falusi értelmiség és a szociális lelkiismeret.)

Bözödi György: *A Székelyföld kopujában* (1937. 3. sz. 219—229. — A „Székely bánja“ c. könyv első fejezete: az udvarhely megyei Rava község társadalomrajza.)

Dávid László dr.: *Városunk főiskoláinak magyar hallgatói* (1938. 2. sz. 155—160. — Statisztikai közlemény különös tekintettel a pályaválasztás kérdésére.)

Domokos Pál Péter: *A moldvai magyarság történeti számadatai* (1938. 4. sz. 295—308. — A moldvai magyarság népeségi viszonyaiban eligazító XVI—XX. századbeli jelentések, feljegyzések és könyvek ismertetése és az adatok rendszerezése.)

Fekete János dr.: *Ügyvédek, orvcsok, mérnökök adózása Erdélyben* (1936. 3. sz. 236—240.)

Fogarasi Géza dr.: *Románia külkereskedelme* (1936. 3. sz. 173—188. — A világgazdasági válság hatása. Románia külkereskedelmi politikája és piaci. Statisztikai számok. Erdély külkereskedelmi szerepe.)

Hantos László: *A csehszlovákiai magyarság* (1936. 4. sz. 247—261. — Geopolitikai helyzetkép. A szlovenszkei magyar társadalom. Gazdasági viszonyok. Közművelődési élet. A szlovenszkei magyar arlélek. Szlovenszkei fiatal magyarsága.)

Illyés Elemér: *Egyke helyett kivándorlás* (1938. 4. sz. 309—312. — Felső-Háromszék népesedési helyzetének példája.)

Incze Lajos: *Parajd község és népe* (1938. 3. sz. 193—208. — A telep kialakulása. A lakosság faji megoszlása. Beolvadás, beolvasztás. Család-vándorlás. Katonáskodás. Pénz és a falu. Osztyárharc kocsiben. Együttműködési lehetőségek.)

Katona József: *Lakásépítés Romániában* (1937. 1. sz. 15—24.)

Kelemen Béla: *Fgy osztály keresztmetszete* (1937. 1. sz. 25—30. — Az ifjúságtanulmány fontossága. Egyik fiúfőgimnáziumunk hetedik osztályának társadalmi, műveltségi és lelki képe.)

Kiss Árpád dr.: *Az ügyvéd mozgalom* (1937. 1. sz. 84—86. — A numerus clausus-szal kapcsolatos helyzetismertetés.)

Kós Balázs: *Egy falu mezőgazdaságának rajza* (1936. 4. sz. 297—309. — A kalotaszegi Bábonny község mezőgazdaságának adatai.)

Nagy Ödön: *Szörvány és beolvadás* (1938. 4. sz. 257—276. — A szörvány fogalmi meghatározása. A romániai magyar szörványterületek és a szörványstatisztika. 81 mezőségi község helyzetképe. Mi a beolvadás? A legújabb szörványmozgalom. A szörványkérdés jelentősége.)

Nonn György: *Telepes község a Hármentén* (1938. 2. sz. 144–150. — A szilágymegyei Csanálos társadalomvázlata.

Sinka József: *Adatok a kolozsvári toáros és kereskedő ifjúság társadalmi viszonyának tanulmányozásához* (1937. 3. sz. 197–212. — Népi-összei viszonyok. Életmód és szociális helyzet. Művelődési kérdések.)

R Szeben András dr.: *Erdély népmozgalmi* (1936. 2. sz. 81–101. — A természetes szaporulat megyei arányszámai 1920–1935; Románia tartományainak népszaporodási arányszámai 1924–1935; az egyes vallásfelekezetek term. szaporodása 1924–1933; a nemzetiségek szaporodási aránya; a falusi és városi népelem szaporodása; a „kipusztulási elmélet” nem állja meg a helyét.)

Venczel József: *Néhány adat a székely kivándorlás hátteréből* (1936. 4. sz.

309–314. — Csikdánfalva és a csikláu falvi János-nemzetség adatainak elemzése.)

Venczel József: *Az 1935–36. évi statisztikai évkönyv tájékoztató adatai* (1938. 1. sz. 73–80. — Felekezetek; nemzetiség és anyanyelv; írni és olvasni tudás; ki- és visszavándorlás; iskolai adatok; egyetemi hallgatók.)

Venczel József: *Öt oltmenti székely község népmozgalmi adatai* (1937. 1. sz. 31–44. — A felelősi Szentdomokos, Szenttamás, Jenőfalva, Karcfalva és Dánfalva népmozgalmának áttekintése: csökkenő születésszámok, az általában javuló halandóság, a csecsemő- és gyermekhalálozás kérdésköre, a népfelesleg és a kivándorlás. Három kiválasztás.)

Vita Sándor: *A szudétánemetek* (1938. 3. sz. 221–232. — Helyzetismertetés: népasság, gazdaság, szervezeti élet, politikai magatartás.)

6. IRODALOM ÉS MŰVÉSZET:

a) Tanulmányok és cikkek:

Balogh Jolán dr.: *Magyar mecénások Erdélyben* (1937. 2. sz. 123–132.)

Biró József dr.: *Nemzeti művészet* (1936. 2. sz. 115–120. — „A nemzet szellemi egység.”)

Kéki Béla: *Iráds és nemzedék* (1938. 2. sz. 151–154. — Az „Új erdélyi antológia” ismertetése és bírálata. Az új írói nemzedék lelki arca.)

Kéki Béla: *Népzene és a cigányzene* (1936. 2. sz. 149–155. — A magyar népzene alapkérdései és a cigányzenével kapcsolatos vita ismertetése.)

Padányi G. Jenő: *A magyar nép építészete* (1936. 3. sz. 231–235. — „Ugyan-

aazzal a szomjúsággal fordulunk a magyar nép építőművészetének kiesiny, de tiszta forrása felé, mint fordult egykor az irodalom, később a zen.”)

Palotai Gertrud: *Népi szötteink és virrottasaink* (1936. 4. sz. 288–296.)

Thurzó Gábor: *A második erdélyi nemzedék költői* (1936. 1. sz. 62–64. — Antológiánk bevezetője. Az Antológia Böződi György, Dsida Jenő, Flórián Tibor, Kiss Jenő, Koós-Kovács István, Szabédi László, I. Szeleier Ferenc és Varró D. zso verseit közli, 1936. 1. sz. 65–72.)

Vita Zsigmond: *Nemzeti hivatástudat irodalmunkban* (1936. 3. sz. 189–196.)

b) Megemlékezések:

Kováts József: *Koós-Kovács István 1910–1937.* (1937. 3. sz. 258–260.)

Kéki Béla: *Kováts József 1906–1937* (1938. 1. sz. 86–87.)

Kiss Jenő: *Dsida Jenő emlékezete* (1938. 2. sz. 118–125.)

Szabédi László: *Baldzs Ferenc 1901–1937.* (1937. 2. sz. 160–163.)

c) Műmellékletek:

Debreczeni László: *Kalotaszegi varrottások* (1936. 4. sz.)

Dunántúli és kalotaszegi jellegzetes épületek (1936. 3. sz.)

Gy. Szabó Béla fametszete: *Édes anyám* (1936. 1. sz.)

Szervátiusz Jenő szobrai: *Bányai fe-rsztek, Élet és halál* (1936. 1. sz.)

9. ESZMÉK ÉS ELVEK :

Albrecht Ferenc dr. : *Az erdélyi szabadelvűség* (1936. 4. sz. 279—287)

Aradi Zsolt : *Magyar Sziget* (1936. 1. sz. 41—44. — Gondolatok a magyar-ság dunavölgyi helyzetéről és hivatásáról.)

Gyallay Pap Zsigmond : *Tanulsdog mult* (1937. 1. sz. 88—90. — Mester Miklós „Az autonóm Erdély“ c. könyvének ismertetése)

Hollósy István dr. : *Szervezhető-e a magyarság?* (1938. 4. sz. 287—294. — A szervezés alapfeltételei. Szervezési típusok. A magyar, mint szervezési alany. Nyugati szervezési módszerek a magyar életben. Szervező tehetőség e a magyar?

Juhász István : *Az új értelmű román nacionalizmus* (1937. 4. sz. 285—305. — A román egyház nacionalizmusa. A Gándirea irányzata. Mihály árkangyal légiója.)

Kéki Béla : „1938. Egyedül vagyunk“ (1938. 3. sz. 253—255. — Folyóiratismeret.)

Kovács Imre : *A Márciusi Front* (1937. 2. sz. 154—159. — A magyar fiatal-ság

új mozgalmanak s e mozgalom elveinek ismertetése.)

Márton Áron (1898. 4. sz. 313—314. — Püspökké való kinevezése alkalmával.)

Mester Miklós dr. : *Nemzetiségi küzdelmek tanulsága* (1937. 2. sz. 97—104. — A román kisebbségi élet néhány példája)

Pongrácz Kálmán dr. : *A népi és európai gondolat küzdelme a magyarságban* (1936. 2. sz. 121—130.)

Ravasz László dr. : *A zsidókérdés Magyarországon* (1938. 2. sz. 97—106. — Ravasz püspök felsőházi beszéde.)

I. Szemlér Ferenc : *Elvek és törvények* (1937. 1. sz. 70—76 — Makkai Sándor „Nem lehet“ c. cikkének vitatása.)

Szenczei László : *Néhány szó a liberalizmusról* (1937. 1. sz. 66—70.)

Szenczei László : *Világnézeti tübbuzgóság* (1938. 2. sz. 165—167. — A transzilvanizmus nem világnézet!)

Vita Zsigmond : *A megszűnt „Tanu“ és a reform-gondolat* — (1937. 2. sz. 166—168)

10. ADATOK ÉS MEGJEGYZÉSEK :

Ady Lőrincné végrendelete (1938. 1. sz. 95—96)

Albrecht Dezső : *A Magyar Párt három napja* (1937. 2. sz. 163—166)

A néma bál (1938. 1. sz. 91. — Szatmári példa.)

A választások eredményei (1937. 4. sz. 333—336. — 1937. évi választások adatai a megelőző választások adataival összevetve.)

Belten János (1938. 1. sz. 91. — Em-lékezés az 1830—1848-as idők vezérére.)

„Mélto keretek között...“ (1938. 2. sz. 175—176. — Megjegyzések a Petőfi-ün-nep alkalmából.)

Petrovay Tibor : *A Magyar Párt sepsi-szentgyörgyi n gyűlése* 1937. 3. sz. 260—264.)

MUNKATÁRSAINK 1936—1938 :

Dr. ALBRECHT FERENC ügyvéd, a „Társadalomtudomány“ és a „Protestáns Szemle“ munkatársa, Budapest; ARADI ZSOLT katolikus közíró, a Nemzeti Újság és több folyóirat belső munkatársa, az „Európai forradalom“ szerzője, Budapest; Dr. ASZTALOS SÁNDOR ügyvéd, az Erdélyi Gazda Jogi Melékletének szerkesztője. Kolozsvár; Br. ATZÉL EDE földművelő, Mezőgazdász, Torda-m.; Dr. BALOGH JOLÁN, műörténész, az erdélyi műemlékek kutatója, több alapvető tanulmány szerzője, Budapest; Dr. BIRÓ JÓZSEF műörténész, az erdélyi barokk műemlékek feldolgozója s számos tanulmány szerzője, Nagyvárad; BITAY PÁL ref. lelkész, Városgálfalva, Kiskőküllő-m.; BŐZÖDI GYÖRGY író, a „Székely bánja“ szerzője, Ko-

lozsvár; DÁNIEL ANTAL ügyvéd és közíró, Brassó; Dr. DÁVID LÁSZLÓ r. kat. felkész., a Báthory-Apor szeminárium prefektsa, egyetlen hírszónok, Kolozsvár; DEBRECZENI LÁSZLÓ grafikus, a „Református templomok és tornyok“ szerzője, Kolozsvár; Dr. DEBRECZY SÁNDOR tanár, Sepsiszentgyörgy; DOMKOS PÁL PÉTER tanár, az Erdélyi Róm. Kat. Népszövetség Pedagógiai Szakolytályának titkára, „A moldvai magyarság“ szerzője, Kolozsvár; † DSIDA JENŐ, nemzedékünk kiváló költője, Kolozsvár; Dr. FAZEKAS JÁNOS ügyvéd, az unitárius egyház jogtanácsosa, Kolozsvár; Dr. FEKETE JÁNOS ügyvéd, Mária-vásárhely; FLÓRIÁN TIBOR író, Szamosújvár; FODOR PÁL mérnök, az EGE alkerületi feldgyelős, Csíksomlyó; Dr. FOGARASI GÉZA közíró, Bukarest; GYAL LAY PAP ZSIGMOND magántisztviselő; „Az intelligencia és a nép“ című könyv szerzője, Kolozsvár; HANFOS LÁSZLÓ közíró, a felvidéki új magyar nemzedék kiváló közgazdásza, Budapest; Dr. HALLÓSY ISTVÁN a Nemzetközi Vásár szervezője és igazgatója, Budapest; Dr. HEINRICH MIHÁLY orvos, Kolozsvár; ILLYÉS ELEMÉR jogszigorló, Kolozsvár; INCZE LAJOS jogszigorló, a „Parajd népe“ című élfadásra kész társadalomkritikai könyv szerzője, Parajd; JUHÁSZ ISTVÁN ref. teológiai szénior, az Ifjú Erdély szerkesztője, Kolozsvár; KATONA JÓZSEF mérnök, Bukarest; KELEMEN BÉLA tanár, Kolozsvár, KISS JENŐ író, az Erdélyi Helikon belső munkatársa, Kolozsvár; Dr. KISS ARPÁD ügyvéd, a Magyar Kisebbség munkatársa, Bukarest; † KOÓS-KOVÁCS ISTVÁN író, a Hítel volt felelős szerkesztője, Kolozsvár; Dr. K. KOVÁCS LÁSZLÓ etnográfus, Helsinki; † KOVÁTS JÓZSEF író, Kolozsvár; KÓS BALÁZS gazda, Sztána; KOVÁCS IMRE közíró, a „Néma forradalom“ szerzője, Budapest; LAZÁNYI ENDRE tanár, Gyulafehérvár, LŐRINCZI LÁSZLÓ joghallgató, Kolozsvár; MÁRTON ÁRON gyulafehérvári róm. kat. püspök, Gyulafehérvár; Dr. MESTER MIKLÓS történetész, „Az autonóm Erdély“ szerzője, Budapest; Dr. MIKÓ IMRE ügyvéd, számos kisebbségjogi tanulmány és „Az erdélyi falu és a nemzetiségi kérdés“ című könyv szerzője, Kolozsvár; Dr. NAGY ANDRÁS orvos, a gyulafehérvári róm. kat. teológián a Medicina Pastoralis tanára, Csíkszereda; NAGY ÖDÖN ref. teológus, Kolozsvár; NONN GYÖRGY joghallgató, Kolozsvár; Dr. OSERDING JÓZSEF GYÖRGY közgazdász, több tanulmány szerzője, Kolozsvár; PADÁNYI GULYÁS JENŐ mérnök, az „1938-as Kör“ megszervezője, Budapest; PALOTAY GERTRUD a Nemzeti Múzeum tisztviselője, Budapest; Dr. PARÁDI KÁLMÁN orvos, Kolozsvár, PETROVAY TIBOR közgazdasági szakíró, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének cégjegyzője, Kolozsvár; Dr. PONGRÁCZ KÁLMÁN ügyvéd, az „1938. Egyedül vagyunk“ szerkesztője, Budapest; Dr. RAVASZ LÁSZLÓ dunamelléki ref. püspök, Budapest; SINKA JÓZSEF ref. felkész., Kolozsvár; SZABÉDI LÁSZLÓ író, Kolozsvár; SZABÓ ISTVÁN, az Ellenzék belső munkatársa, Kolozsvár; Dr. SZABÓ T. ATTILA tanár, számos tudományos mű szerzője, Kolozsvár; Gy. SZABÓ BÉLA estőművész, Kolozsvár; SZABÓ ZOLTÁN író, „A tardi helyzete“ és a „Cifanyomország“ szerzője, Kolozsvár; Dr. R. SZEBEN ANDRÁS statisztikus és közíró, számos tanulmány szerzője, Budapest; Dr. SZEVLER FERENC ügyvéd, író, Brassó; SZENCZEI LÁSZLÓ író, Kolozsvár; SZERVÁTIUSZ JENŐ szobrászművész, Kolozsvár; SZÜCS ELEMÉR magántisztviselő, Kolozsvár; SZVATKÓ PÁL közíró, az Új Szellem szerkesztője, Budapest; TAMÁSI ÁRON író, a Vásárhelyi Találkozó elnöke, Kolozsvár; G. TELEKI ÁDÁM, az Erdélyi Gazda főszerkesztője, Kolozsvár; THURZÓ GÁBOR tanár, esztétikus, Budapest; VÁSÁRHELYI Z. EMIL festőművész, az „Erdélyi művészek“ szerzője, Kolozsvár; VITA ZSIGMOND tanár, az Erdélyi Helikon és a Pásztorláz munkatársa, Nagyenyed.

A HITEL

három évfolyamának rendszeres tárgymutatóját csatoltuk e szám anyagához, hogy eleget tegyünk a régi szükségnek és kívánságnak. Hetven munkatársunk 125 tanulmányának, illetve cikkének olyan csoportosítását adtuk, mely némikép tükrözi a szerkesztésben szem előtt tartott tervszerűséget és tükrözi azt a szándékunkat, hogy közleményeink irányító jellegűek legyenek s dokumentumként is szolgáljanak. E három év az erdélyi magyarság belső, társadalmi kérdéseinek s külső, közjogi körülményeinek nagy változását eredményezte, három kötetünk több mint ezer lapon e változások rögzítését, az új és megújuló feladatok taglalását, a feladathordozók, különösképpen a fiatalság felvilágosítását s az irányeszmeék elemzését vállalta magára. A „második kör” útjának építése megkezdődött, társadalmunk átalakulásával járó magunk revíziója mind szélesebb körben hódít híveket, s bár a Metamorphosis Transylvaniae tényével szemben még ma sem ritka a konzervatív elzárkózottság, de mégis érik az új magyar népközösség eszméje s tudatosul a Magyar Szövetség erkölcsi principiuma, a társadalmi, gazdasági, közművelődési és egészségügyi tervszerűség és együttműködés szükségessége. Régi formák, régi tartalmak tűnnek, foszladoznak. Az életváltás idején fokozott vigyázat a feladatunk: átmenteni a multból mindazt, ami érték, kutatni a jelen felhasználható erőit és a jövő homályából kitapogatni az útjelzőket.

A HITEL szerkesztői.

T. Előfizetőinkkel közöljük, hogy a legújabb rendelkezés értelmében az előfizetések szokásos nyugtázásától el kellett tekintenünk. Továbbá jelezzük, hogy előfizetési díjaink az 1939. évre változatlanok, s kérjük t. előfizetőink és olvasóink további szíves támogatását.